

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 6P/66/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8824201136
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Mihóková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2024:8824201136.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Ivetou Mihókovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých, maloleté deti A., B., nar. XX.XX.XXXX, C., nar. XX.XX.XXXX, D., nar. XX.XX.XXXX, E., nar. XX.XX.XXXX, F., nar. XX.XX.XXXX, všetci bytom pri rodičoch, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, odbor sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, C. G. X, B. C. H., za účasti rodičov: D. A., nar. XX.XX.XXXX a D. A., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom I. XXX/X, B., o uloženie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd ukladá výchovné opatrenie a to napomenutie maloletým deťom, C., nar. XX.XX.XXXX, D., nar. XX.XX.XXXX, E., nar. XX.XX.XXXX, F., nar. XX.XX.XXXX a zároveň ukladá napomenutie aj rodičom mal. detí, D. A., nar. XX.XX.XXXX a D. A., nar. XX.XX.XXXX, obaja I. XXX/X, B..

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Na základe podnetu Okresného súdu Vranov nad Topľou tunajší súd uznesením č.k. 6P/66/2024 – 12 zo dňa 24.06.2024 začal bez návrhu konanie o uloženie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 2 písm. a) zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine.

2. Podľa obsahu podnetu uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 8P/73/2019 zo dňa 12.09.2019 bol nad výchovou maloletých detí A. nariadený dohľad, ktorý sa realizuje za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou. Podľa vyžiadaných správ úradu práce v rodine naďalej pretrváva problém záškoláctva maloletých detí, ktoré rodičov nerešpektujú. Rodičia nedokážu pôsobiť na deti tak, aby si plnili povinnú školskú dochádzku. Rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 11/75/2021 zo dňa 12.02.2024 boli obaja rodičia uznaní za vinných z prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže. Rozhodnutie nie je právoplatné.

3. Rodičia potvrdili, že mal. deti sa dopúšťajú záškoláctva.

4. Kolízny opatrovník uviedol, že naďalej je potrebné pôsobiť na rodičov v oblasti osvojenia a posilnenia rodičovských zručností.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov, výsluchom mal. C. A. a mal. D. A., oboznámením sa s podnetom na začatie konania, uznesením tunajšieho uznesením č.k. 6P/66/2024 - 12 zo dňa 24.06.2024, ktorým bolo začaté konanie z úradnej moci, spisom tunajšieho súdu sp. zn. 8P/73/2019 a z neho uznesenia zo dňa 12.09.2019, rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn.

1T/75/2021 zo dňa 12.02.2024, správami kolízneho opatrovníka, správou zo Základnej školy vo B. a na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutočný stav vecí:

6. Tunajší súd uznesením č.k. 8P/73/2019 – 24 zo dňa 12.09.2019 určil nad výchovou maloletých detí A., J., nar. XX.XX.XXXX, B., nar. XX.XX.XXXX, C., nar. XX.XX.XXXX, D., nar. XX.XX.XXXX, E., nar. XX.XX.XXXX a F., nar. XX.XX.XXXX dohľad, ktorý sa realizuje prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou. Podľa odôvodnenia rozhodnutia súd dospel k záveru, že prihladením na závažnosť narušenia a ohrozenia výchovy maloletých je v záujme maloletých detí uloženie dohľadu nad rodičmi pri výkone ich rodičovských práv a povinností. Súd pristúpil k takej forme ochranného opatrenia, ktoré je zamerané na vedenie rodičov k dôslednému plneniu svojich rodičovských povinností, zatiaľ bez vyňatia detí z rodiny.

7. Rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 1T/75/2021 zo dňa 12.02.2024 boli rodičia mal. detí uznaní za vinných z prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže za skutok spočívajúci v tom, že v čase od 02.09.2020 do 30.06.2021 a v čase od 05.09.2022 do 09.01.2023 ako zákonní zástupcovia mal. D. A., úmyselne nezabezpečili riadnu školskú dochádzku svojej dcéry do základnej školy s tým, že nedostatočne vplývali na svoju dcéru, aby si riadne plnila školskú dochádzku a so školou riadne nespolupracovali, čím spôsobili, že mal. D. v období od 02.09.2020 do 30.06.2021 vymeškala 130 neospravedlnených hodín a v období od 05.09.2022 do 09.01.2023 vymeškala 180 neospravedlnených hodín. Uvedený rozsudok zatiaľ nie je právoplatný.

8. Podľa pravidelných správ, z ktorých súd vychádza pri sledovaní účelnosti doterajšieho výchovného opatrenia vyplýva, že rodičia už boli aj v minulosti trestným rozkazom sp. zn. 13T/26/2019 zo dňa 14.01.2020 uznaní za vinných z prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže a bol im uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere troch rokov, ktorý im bol podmienene odložený. Rodičom detí bol uložený probačný dohľad. Následne boli opäť rodičia uznaní za vinných z prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže u maloletého B. A., nar. XX.XX.XXXX, začo im bol uložený trest povinnej práce v rozsahu 300 hodín, a to trestným rozkazom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 2T/53/2020 z 27.08.2020. Rozhodnutie je právoplatné.

9. Rodičia vo svojej výpovedi uviedli, že sa domnievajú, že deti sú v škole. Prídu domov až poobede a až následne, keď ich kontaktuje škola zistia, že deti v škole neboli. Deťom vysvetlil, že keď sa takto budú správať, znova budú mať ako rodičia problém. Opakovane už boli trestaní z dôvodu, že si deti neplnili riadne školskú dochádzku a tiež poučili deti, že v krajnom prípade je možné, že im bude nariadená ústavná starostlivosť. Nevedia sa vyjadriť k tomu, prečo deti nechcú chodiť do školy. Keď sa ich pýtajú, neodpovedajú. Ako rodičia im zabezpečujú všetky podmienky pre to, aby školu riadne navštevovali, majú zabezpečené školské pomôcky, oblečenie, obuv, preto si nevedia vysvetliť, prečo deti do školy nechodia. Otec uviedol, že pracuje, denne odchádza ráno do práce, prichádza v popoludňajších hodinách. Deti sú doma s ich matkou.

10. Primerane veku boli vypočuté mal. deti, D. a C.. Neodpovedali na otázku súdu, kam chodia namiesto školy. Uviedli, že veľakrát zostali doma s mamkou namiesto školy. Počas dňa upratujú.

11. Podľa správy kolízneho opatrovníka rodičia obývajú s maloletými deťmi trojizbový byt v obci B., v ktorom obývajú dve izby. Domácnosť obýva aj stará matka maloletých detí z otcovej strany a jej dospelá dcéra s maloletým dieťaťom, avšak tie majú vyčlenenú vlastnú domácnosť. Hygiena v domácnosti je na nižšej, ale dostatočnej úrovni, rodina sa snaží udržiavať v domácnosti poriadok a čistotu. Osobná hygiena a zdravotná starostlivosť je zo strany rodičov zabezpečovaná na nízkej úrovni. Maloletý E. trpí strabizmom, no rodičia s dieťaťom doposiaľ neabsolvovali potrebné odborné vyšetrenie. S maloletým K. mali rodičia absolvovať povinné očkovanie, ktoré neabsolvovali. Maloletý E. mal absolvovať odborné vyšetrenie na pľúcnom oddelení v L., ktoré s ním rodičia taktiež neabsolvovali. Spolupráca rodičov maloletých detí s ich ošetrovateľom je na nízkej úrovni. Rodičia sa do ambulancie lekára dostavia s maloletými deťmi až po niekoľkých výzvach a upozorneniach. Pediater hodnotí spoluprácu s rodičmi ako obtiažnu. Z dôvodu zníženej schopnosti riadne si plniť rodičovské zručnosti je aj naďalej potrebné pôsobiť na rodičov oblasti ich osvojenia a posilnenia. Otec maloletých detí je toho času zamestnaný, s miestom výkonu práce v Areáli M. G., na vykonávanie práce oprava a manipulácia s drevom a plastami. Maloleté deti sa aj naďalej dopúšťajú záškoláctva. Výchovný problém záškoláctva je v rodine pretrvávajúci. Obecny úrad B. opakovane prejedával a sankcionoval rodičov za vymeskané

neospravedlžené hodiny. Výšky udelených pokút rodičia uhrádzajú a rodina následne trpí zníženým rozpočtom. Rodičia maloletých detí sa pri prešetrovaní situácie v rodinnom prostredí, ktoré vykonáva Centrum pre deti a rodiny B. C. H. sťažujú, že maloleté deti ich nerešpektujú a nevedia ich prinútiť plniť si pravidelne povinnú školskú dochádzku. Do spolupráce s rodinou je opakovane zapájané aj Centrum pre deti a rodiny B. C. H., ktoré v rodine vykonáva odbornú metódu práce.

12. Zo správy Základnej školy vo B. súd zistil že mal. E. A. vykazuje výrazne problémy s dochádzkou do školy. V priebehu školského roka 2023/2024 bolo zaznamenaných 515 neospravedlžených vymeškaných vyučovacích hodín a 179 ospravedlžených hodín. Dochádzka je nepravidelná a často chýba na vyučovaní bez vážnych dôvodov. Nepravidelná dochádzka má negatívny vplyv na jeho výchovno-vzdelávacie výsledky. E. často zaostáva v preberanom učive, čo sa prejavuje aj na jeho zhoršenom prospechu. Správanie žiaka na hodinách nie je rušivé, nemá problém zapájať sa do vyučovania. Do školy chodí bez pomôcok, neupravený. Mal. F. A. v priebehu školského roka 2023/2024 vymeškala 498 neospravedlžených vyučovacích hodín a 201 ospravedlžených hodín. Nedostatok pravidelnej dochádzky je jedným z hlavných dôvodov, ktoré ovplyvnili jej výchovno-vzdelávacie výsledky a boli dôvodom opakovania ročníka. Škola opakovane komunikovala s rodičmi E. a F. ohľadom problémov s dochádzkou. Rodičia boli informovaní o vysokom počte neospravedlžených hodín, boli im ponúknuté aj možnosti spolupráce - podporných opatrení, no napriek snahám nedošlo k zlepšeniu situácie. Rodičia so školou nespokupujú a nereagujú na predvolania k riaditeľke školy.

13. Zo správ Základnej školy na N. O. vo B. C. H. vyplýva, že B. A. v školskom roku 2023/24 opakuje ročník v B. triede. Piaty ročník opakuje po tretí krát. Čo sa týka dochádzky, B. bol v škole 1 deň v septembri, odvtedy v škole nebol. Počas celého školského roka. Mal. C. A. v školskom roku 2023/24 opakuje ročník v B. triede. C. bola v škole 8 dní počas celého školského roka, mala vysoký počet vymeškaných hodín - 224 ospravedlžených hodín a 763 neospravedlžených od 01.09.2023 do 27.06.2024. Mal. D. A. v školskom roku 2023/24 opakuje ročník v B. triede. Mal. D. sa objavuje sporadicky v škole, mala vysoký počet vymeškaných hodín - 164 ospravedlžených hodín a 604 neospravedlžených od 01.09.2023 do 27.06.2024. Deti pochádzajú z mnohopočetnej rodiny, z málo podnetného prostredia, kde úplne absentuje motivácia k vzdelávaniu, kde prevláda nedostatočné sociálne aj emocionálne zázemie. O dochádzku detí sa zaujíma len otec, ktorý často telefonicky komunikoval s triednymi učiteľkami detí a pýtal sa, či sú deti v škole, pretože ráno odchádza do práce a nevie sám dohliadať či zabezpečiť príchod detí do školy. Problém je podľa triednych učiteliek mal. detí u matky, ktorá jednoducho nedokázala či nechcela zabezpečiť dochádzku detí do školy. Rodičia sa rodičovských združení nezúčastnili. Boli zaslané niekoľkokrát upozornenia a predvolania rodičom, do školy sa dva krát dostavili osobne, no napriek neustálym pohovorom k náprave dochádzky nedošlo.

14. Súd vec takto právne posúdil.

15. Podľa § 37 ods. 2 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“) ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

16. Podľa § 37 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

- a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,
- b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,
- c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogo a inak závislých.

17. Podľa § 37 ods. 7, ods. 8 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením. Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

18. Systém výchovných opatrení je budovaný systematicky od miernejších zásahov k vážnejším zásahom. Hmotnoprávnou podmienkou uloženia výchovného opatrenia je, že to vyžadujem záujem dieťaťa. Účinnosť uloženého výchovného opatrenia súd hodnotí v spolupráci s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, aj neštátnych subjektov a zariadení.

19. Ak súd zistí, že výchovné opatrenie splnilo sledovaný účel, rozhodnutie zruší.

20. V danom prípade vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že je potrebné uložiť výchovné opatrenia tak, ako je vo uvedené vo výroku rozsudku. Rodina je dlhodobo problémová, uloženie výchovného opatrenia vo forme dohľadu a zapájanie rodiny do výchovného programu neplní svoj účel. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že starostlivosť zo strany rodičov je nedôsledná, rodičia zlyhávajú vo viacerých oblastiach, ich rodičovské zručnosti sú nedostatočné. Rodičia nezabezpečujú mal. deťom primeranú zdravotnú starostlivosť, osobná hygiena u mal. detí je na nízkej úrovni. Rodičia sa tiež nezaujímajú o plnenie školskej dochádzky svojich detí, v dôsledku čoho boli opakovane uznaní za vinných pre prečin ohrozovania mravnej výchovy. Mal. deti sú vedené ako záškoláci, majú veľké množstvo vymeškaných neospravedlnených hodín, deti chodia do školy len sporadicky. Rodičia so školou nespolupracujú. Tento problém je v rodine pretrvávajúci, rodičia nie sú schopní výchovne pôsobiť na deti v oblasti plnenia si školskej dochádzky, mal. deti rodičov nerešpektujú. Vzhľadom na uvedené je potrebné v záujme zdravého vývoja mal. detí a eliminovania záškoláctva uložiť rodičom ako aj školopovinným mal. deťom, C., D., E. a F. napomenutie a ponechať nad výchovou mal. detí dohľad. V prípade, ak ani uloženie ďalšieho výchovného opatrenia vo forme napomenutia nespĺní svoj účel a uložené výchovné opatrenie nebude viesť k náprave, a teda rodičia nebudú zabezpečovať riadne plnenie povinnej dochádzky u školopovinných detí a poskytovanie primeranej zdravotnej starostlivosti mal. deťom, súd môže v záujme mal. detí pristúpiť k dočasnému odňatiu maloletých detí z osobnej starostlivosti rodičov.

21. V zmysle § 19 ods. 1 až ods. 5 školského zákona je povinná školská dochádzka desaťročná, začína začiatkom školského roka, ktorý nasleduje po dni, keď dieťa dovŕšilo šiesty rok veku a dosiahlo školskú spôsobilosť a trvá najviac do konca školského roka, v ktorom žiak dovŕši 16. rok veku.

22. Mal. B. súd napomenutie neuložil, nakoľko maloletý v tomto školskom roku dovŕšil vek 16 rokov a teda v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia už nie je školopovinným dieťaťom. Povinnú školskú dochádzku má ukončenú.

23. O trovách konania bolo rozhodnuté v zmysle § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom tunajšieho súdu.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.